

Répási Krisztián

A Nap-kele megszűntetése és a napi sajtó

Az MTV alelnöke szeptember végén több, az 1-es csatornán hosszú ideje futó műsort szüntetett meg, melyek közül a Nap-kele levétele kapta a legnagyobb publicitást. Az ügy politikai felhangoktól sem volt mentes, ezért kérdéses volt, hogy a kialakult helyzetet a sajtó hogyan tolmácsolja.

Mint az várható volt, a nemrégiben huszadik születésnapját ünneplő, pályafutása során kereskedelmi csatornán is futó Nap-kele sugárzásának beszüntetését kiemelt fontosságú hírként kezelték a különböző nyomtatott és elektronikus sajtótermékek. A Nap-kele és más m1-en futó műsor megszűntetését Medveczky Balázs ügyvezető alelnök már korábban kilátásba helyezte, amit a legtöbb sajtóorgánus szeptember 23-án le is közölt, két nappal később pedig minden hírcsatornán olvasni lehetett, hogy a Nap-keltét a szeptember 28-ával kezdődő héten biztosan leveszik a képernyőről.

Megvizsgálva a Népszabadság, a Magyar Nemzet, a Magyar Hírlap, az Origo, az Index.hu, a Hírszerző, a Figyelő, a HVG, a Heti Válasz, a Kuruc.info és a Barikád.hu szeptember 23-a és október 1-e között megjelenő, a Nap-kele megszűnésével kapcsolatos cikkeit, a felsorolt lapok mindegyike valamilyen formában nyomon követte a műsor megszűnése körüli eseményeket. Eltérő részletességgel és pontossággal ugyan, de rámutatnak a zavaros jogi helyzetre, az MTV-kuratórium baloldali tagjainak a felháborodására és arra az eshetőségre, hogy a Nap-kele nem fog visszatérni az m1-re, utalást téve arra vonatkozólag, hogy az új műsor, a Ma reggel elindulásával megszűnik a 2006 ősze óta tartó ellenzéki bojkott.

Ugyanakkor a legtöbb esetben a vizsgált újságok híradásaiból csupán a száraz tények köszönnek vissza, mivel a Nap-keltével foglalkozó cikkek hangvétele döntő többségében tárgyyszerű és közömbös. Még az egyértelműen ellenzéki Magyar Hírlap és Magyar Nemzet is úgy adtak hírt a megszűnésről, hogy semmiféle politikai színezetű kommentárt nem csatoltak hozzá. Ez alól a Kuruc.info és a Barikád.hu némiképp kivételt képeznek, mert bár mindkét

médium szinte egy az egyben átvette az eseménnyel kapcsolatos híreket a különböző újságoktól (Figyelő, Hírszerző), hírügynökségektől (Független Hírügynökség, MTI), illetve a Magyar Rádiótól, de a címválasztásban, vagy a leadek hangvételében minden kétséget kizáróan tetten érhető a szélsőjobboldali irányultság.

A megszüntetés kapcsán kialakult MTV-kuratóriumi vitáról, valamint az alelnök más műsorokat és számos újságíró, műsorvezetőt is érintő megszorításairól szóló egysíkú híradások közül kiemelkednek azok a cikkek, amik egyrészt összegzik és minősítik is a Nap-kele 20 éves történetét, vizuális megjelenését¹, másrészt némi plusz információt is szolgáltatnak Medveczky Balázs státuszával kapcsolatban, boncolgatva az ügyvezető alelnök és a kuratórium között fennálló jogi viszonyt².

A Nap-kele eltűnése az esettel szorosan összefüggő híradásokon kívül szerepet kapott még olyan cikkekben is, amelyek a műsor lehetséges további sorsával, a Ma reggel indulásával, vagy pedig az elbocsátott műsorvezetőkkel és a többi megszüntetett műsorral foglalkoznak.

A Nap-kele képernyőről történő levételét kormányoldalról és az ellenzék felől is kommentár érte. Ennek megfelelően a műsort megmenti akaró MSZP-s Simon Gábor, vagy a megszüntetést üdvözlő KDNP-s Semjén Zsolt nyilatkozatát, esetleg mindkettőt a vizsgált sajtóorgánumok közzé is tették. A KDNP elnökének nyilatkozatával foglalkozó cikkek mindegyike megemlíti a 2006 ősze óta tartó ellenzéki bojkott valószínűsíthető feloldását, valamint a Fidesz és a Kereszténydemokrata Néppárt esetleges későbbi szereplését a Ma reggelben.

Szembetűnő, hogy a cikkek között kevés az olyan, ami egyéni véleményt is tükröz, ezáltal lényegesen lecsökkent az esélye annak, hogy a megszűnést követő első egy hétben indulatos, pártpolitizálással átitatott írások tömkelege jelenjen meg az újságok hasábjain. Még az eseményről legtöbbet cikkező Népszabadságban is szeptember 23-a és október 1-e között mindössze két olyan publicisztika jelent meg, amikben a szerzők nem az események

¹ Az MTV azonnali hatállyal felmondta a Nap-kele szerződését. In: HVG, 2009-09-25.

http://hvg.hu/itthon/20090925_magyar_televizio_napkelte_szerzodesbontas.aspx

² Hiába szedné le az MSZP az MTV alelnökét. In: Hírszerző, 2009-10-01.

http://www.hirszerzo.hu/cikk.hiaba_szedne_le_az_mszp_az_mtv_alelnoket.125077.html

tényszerű leírására fókuszáltak, hanem saját véleményük közlésére. A szeptember 29-én megjelent – elfogultságtól sem mentes – cikkek középpontjában a Nap-kele megszüntetése mögött húzódó lehetséges ellenzéki érdekek kidomborítása áll, hevesen kritizálva a Ma reggel szeptember 28-i első adását. Az új műsort bírálva a Nap-keltével történeteket az egyik szerző a „köztévé kiéheztetésének” tekinti³, a másik pedig úgy véli, hogy ízelítőt kaptunk abból, mire számíthatunk, ha a Fidesz megszerzi a kormányhatalmat.⁴

Ha a cikkek címeit és leadjeit nézzük, akkor a Népszabadságban írtak ellenpontjaként tulajdonképpen fel lehetne hozni a Barikád.hu és a Kuruc.info összes Nap-keltével foglalkozó írását, ugyanakkor maguknak, a cikkeknek a szövege szinte teljesen megegyezik annak a sajtóorgánumnak az eredeti szövegével, ahonnan a szélsőjobboldali újságok átvették a hírt. Az önálló véleménnyel rendelkező publicisztikával kapcsolatban a vizsgált időszakon belül egyedül egy Barikád.hu oldalain megjelent cikket lehetne megemlíteni, amelyben a szerző erős kirohanást intéz a Nap-kele egykori műsorvezetői ellen, kritizálva többek között a stílusukat és az adások színvonalát.⁵

A két végpont közt elhelyezkedő, egyéni meglátással is rendelkező írások közé a Heti Válasz⁶ és a HVG⁷ egy-egy cikkét tudnám besorolni. Mindkét írás objektíven próbál közeledni a téma felé abban a tekintetben, hogy nem törnek pálcát afelett, hogy jó vagy rossz döntés volt-e Nap-kele megszüntetése. Az előbb említett két publicisztika közül is a Heti Válasz oldalain megjelenőt emelném ki, amelyben a szerző arról ír, hogy az MTV vezetése így akar a kormánynak visszavágni azért, mert az megkurtította a televízió költségvetését. A Heti Válasz cikke azért bír nagy jelentőséggel, mert a vizsgált időszakban egyetlen más nyomtatott vagy elektronikus napilap sem közelítette meg a témát ebből a szemszögből nézve.

³ Pintér Attila: a Ma reggel jobbra húzott. In: Népszabadság, 2009-09-29. http://www.nol.hu/belfold/20090929-a_ma_reggel_jobbra_huzott

⁴ Bauer Tamás: A Nap-kele csak ízelítő. In: Népszabadság, 2009-09-29. http://www.nol.hu/belfold/bauer_tamas_a_nap-kele_csak_izelito

⁵ Balogh Gábor: Műsorváltás. In: Barikád.hu, 2009-09-30. <http://barikad.hu/node/37442>

⁶ Stumpf András: Gyárfás az ő Tácsicsuk? In: Heti Válasz, 2009-09-30. <http://www.hetivalasz.hu/cikk/0909/24372>

⁷ Miért térne vissza a Nap-kele? In: HVG, 2009-09-29. http://hvg.hu/itthon/20090929_nap-kele_mtv_medveczky_balazs.aspx

Talán némiképp meglepő módon, de az ellenzék által 3 éven át bojkottált Nap-kele képernyőről való levétele a szeptember 23-a és október 1-e között eltelt időben két Népszabadság-publicisztikától és a szélsőjobboldali elektronikus médiumoktól eltekintve, nem generált indulatokat a napi sajtóban. A kérdéses időszakban a vizsgált sajtótermékek általában véve a tények száraz hangvételű, mélyebb elemzéseket nélkülöző leírására összpontosítottak. Az egyéni meglátásokat is tartalmazó írások többsége elsősorban valamelyik szélsőség irányába ment el, kevés volt közöttük az olyan, ami objektíven, közép-re helyezkedve, a legtöbb újság szemléletétől eltérő módon igyekezett megközelíteni a témát.

Felhasznált és az elemzésben idézett források

- Az MTV azonnali hatállyal felmondta a Nap-kele szerződését. In: HVG, 2009-09-25. http://hvg.hu/itthon/20090925_magyar_televizio_napkelte_szerzodesbontas.aspx
- Hiába szedné le az MSZP az MTV alelnökét. In: Hírszerző, 2009-10-01. http://www.hirszerzo.hu/cikk.hiaba_szedne_le_az_mszp_az_mtv_alelnoket.125077.html
- Pintér Attila: a Ma reggel jobbra húzott. In: Népszabadság, 2009-09-29. http://www.nol.hu/belfold/20090929-a_ma_reggel_jobbra_huzott
- Bauer Tamás: A Nap-kele csak ízelítő. In: Népszabadság, 2009-09-29. http://www.nol.hu/belfold/bauer_tamas_a_nap-kele_csak_izelito
- Balogh Gábor: Műsorváltás. In: Barikád.hu, 2009-09-30. <http://barikad.hu/node/37442>
- Stumpf András: Gyárfás az ő Táncsicsuk? In: Heti Válasz, 2009-09-30. <http://www.hetivalasz.hu/cikk/0909/24372>
- Miért térne vissza a Nap-kele? In: HVG, 2009-09-29. http://hvg.hu/itthon/20090929_nap-kele_mtv_medveczky_balazs.aspx